

Универзитет у Крагујевцу
ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

Број: 425
08. 09. 2023. године
Крагујевац

На основу члана 6. Закона о издавању публикација („Сл. гласник РС“ бр. 37/91, 53/93, 67/93, 48/94, 134/2004 и 101/2005 – др закон), члана 64. и 89. став 1. и 2. Закона о високом образовању и члана 201. став 1. алинеја 9. и 202. Статута Природно-математичког факултета у Крагујевцу, Декан Факултета дана 08. 09. 2023. године, донео је

ПРАВИЛНИК О НАСТАВНОЈ ЛИТЕРАТУРИ НА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКОМ ФАКУЛТЕТУ

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником се уређује начин прибављања, оцењивања и одобравања рукописа за издавање наставне литературе на Природно-математичком факултету у Крагујевцу (у даљем тексту: Факултет), њихово праћење и оцењивање током употребе, као и друга питања значајна за издавање наставне литературе, са циљем да се студентима обезбеди што квалитетнија наставна литература ради побољшања наставе и процеса образовања на Факултету.

Наставна литература представља основно и обавезно наставно средство, у штампаном или електронском облику, које студенти користе у савладавању предмета студијског програма. Наставна литература обухвата предметне уџбенике, скрипта, приручнике, практикуме, збирке задатака, као и другу стручну литературу која се користи у свим облицима наставе. Поред наставне литературе могу се користити и помоћни наставни материјали: радне свеске, мултимедијални материјали и други садржаји којима се доприноси лакшем савладавању садржаја предмета, као и преводи иностраних уџбеника.

II УЏБЕНИЦИ И ДРУГА НАСТАВНА ЛИТЕРАТУРА

Појам наставне литературе

Члан 2.

Наставна литература је основно дидактички обликовано наставно средство, у било ком облику или медију, које се користи у образовно-васпитном раду за стицање знања, вештина, формирање ставова, подстицање критичког размишљања, унапређења функционалног знања и развоја интелектуалних и емоционалних карактеристика, чији су садржаји утврђени планом и програмом предмета на студијском програму и који је одобрен у складу са овим Правилником.

Наставна литература мора бити прописно каталогизована у Народној библиотеци Србије (CIP, ISBN, COBBIS).

Помоћна наставна литература је допунска литература којима се доприноси

остваривању наставног садржаја из студијског програма.

Друга наставна средства, у смислу овог Правилника су: приручници, практикуми, збирке задатака, речници, атласи, карте, ЦД дискови, филмови, касете, рачунарски програми, аудио-визуелна и друга средства која су одобрена за употребу на Факултету.

Осталу литературу чине стручне и научне публикације као што су монографије, поглавља у монографији, научни и стручни часописи, научни радови, зборници радова, књиге и поглавља у књигама.

Као остала литература може се користити и ауторизована скрипта одобрена од стране стручног органа. Ауторизована скрипта не подлеже рецензијама.

Стандарди квалитета наставне литературе

Члан 3.

Стандарди квалитета наставне литературе и поступци за обезбеђење квалитета наставне литературе усмерени су на праћење и контролу квалитета и део су стратегије обезбеђење квалитета високог образовања на Факултету.

Члан 4.

Садржина уџбеника одговара циљевима реализације студијског програма и програма предмета за чије се савлађивање користи, односно обухвата материју предмета из одговарајућег студијског програма.

Члан 5.

Уџбеник мора да буде логично структуриран тако да делови и поглавља или друге целине буду заокружене и повезане логичким редоследом.

Уџбеник садржи предговор са циљевима, структуром, планом излагања у уџбенику и библиографију.

Уџбеник треба да буде написан тако да материја буде јасно изложена, уз коришћење примера из праксе.

Уџбеник мора да буде писан академским, неутралним стилом и не сме да садржи дискриминаторне ставове који дисквалификују и/или омаловажавају одређене друштвене групе, расу, пол, етничку групу или нацију.

Члан 6.

Обим уџбеника се посебно одређује за сваки предмет на студијском програму, и треба да буде у складу са оптерећењем студента на том предмету, према броју ЕСПБ на предмету.

У обим из претходног става не урачунају се следећи делови текста: садржај, напомене, регистар појмова, списак литературе и питања за проверу знања

У плану извођења наставе, наставник на одређеном предмету дужан је да наведе обим уџбеника, поштујући одредбу о одређивању обима уџбеника из става 1. овог члана.

Када се наставна материја из одређеног предмета налази у више уџбеника, укупан број страница из тих уџбеника не сме да пређе обим утврђен у складу са ставом 1. овог члана.

Уколико уџбеник из одређеног предмета има број страница који превазилази обим утврђен у складу са ставом 1. овог члана, у плану рада се обавезно мора унети који делови тог уџбеника представљају наставни и испитни материјал.

Члан 7.

Уџбеници и скрипта који су намењени за наставу на српском језику се штампају на српском језику Ћирилицом.

Врсте наставне литературе и других наставних публикација

Члан 8.

У образовно-стручном, односно образовном раду користе се уџбеник и помоћна наставна литература:

- 1. Уџбеник** - обухвата наставно градиво из једног или више наставних предмета по студијским програмима Факултета. Саставни део уџбеника су задаци за вежбу, као и питања и одговори са коментарима за проверу знања. За поједине предмете питања и одговори са коментарима за проверу знања могу се штампати као појединачни примерци.
- 2. Помоћна наставна литература** – је допунска литература и обухвата садржаје којима се доприноси остваривању студијских програма.

У помоћну наставну литературу убрајају се:

- а) практикум** - обухвата градиво из практичне наставе, а према наставим јединицама одговарајућег предмета;
- б) збирка питања** - у коме се налази текст питања са тачним одговорима за проверу знања, ако исти нису штампани у основном уџбенику;
- в) збирка задатака** - у коме се налазе детаљно решени задаци за вежбу и проверу знања.
- г) речници** - представљају уређен списак речи с објашњењима на истом језику или еквивалентима другог језика;
- д) атлас** - збирка различитих мапа земље, континената, одређеног подручја, географских карактеристика, топографија подручја пејзажа (у атласу се могу приказивати климатске, социјалне, верске, економске и друге карактеристике подручја);
- ђ) дијаграми** - представљају збирке фигура или геометријских цртежа који је користе ради објашњења одређеног чињеничног стања или представљања одређених односа као и други садржаји којима се доприноси остваривању наставног плана и програма одговарајућих предмета.

- 3. Ауторизована скрипта** – обухвата текст предавања, умножен, а који се користи за учење и припрему испита за оне предмете за које не постоје одговарајући основни уџбеници.

Поред уџбеника и помоћне наставне литературе у образовно-стручном, односно наставно-научном раду на Факултету користе се и друге стручне и научне публикације, с тим што не представљају обавезне материјале за учење, као што су:

- а) монографије** - научна издања која испуњавају критеријуме надлежног министарства о поступку и начину вредновања и квантитативном исказивању научно-истраживачких резултата истраживања;
- б) серијске публикације** - серијским публикацијама сматрају се часописи, билтени, годишњаци, зборници радова и слична грађа, које се објављују сукcesивно, у одређеним временским интервалима, на штампаном и/или електронском медију, са нумеричким и хронолошким ознакама, чије издавање може да траје неограничено, а које имају међународни број серијске публикације (International Standard Serial Number, ISSN и/или e-ISSN) истакнут на сваком броју публикације. Серијске публикације поред ISSN-а (e-ISSN-а) могу да имају и СИР;
- в) други слични материјали.**

Уџбеници и друга наставна литература утврђени чланом 8. овог Правилника, објављују се у папирној и/или електронској форми, ЏД, ДВД и сл.

Члан 9.

Наставна литература, поред основног текста, треба да садржи: име аутора, имена других сарадника, наслов, односно наслов на извornom језику и остале податке о изворнику ако је публикација превод, име преводиоца, које је издање по реду, име уредника публикације, назив и седиште издавача и штампарије, место и година штампања, место и година штампања извornog издања када је реч о новом издању, број примерака публикације, ИСБН број и ознака С (заштита ауторских права) с именом носиоца ауторског права и годином првог објављивања, предговор, садржај и библиографију. Предговор и садржај се налазе на почетку наставне литературе, а библиографија се може налазити на kraju наставне литературе, односно на kraju сваког поглавља или на другом месту. Свако поглавље наставне литературе осим основног текста може да садржи и: резиме, циљ поглавља; питања за проверу знања; теме за дискусију, или напомене (у фуснотама или енднотама).

Уџбеник не може имати обим мањи од 4 страница по часу предавања на предмету за који је одобрен при чему је јединица мере обима страница 1800 текстовних знакова по страницама.

Изузетно, обим уџбеника, уз одобрење стручног органа, може бити и мањи од обима из става 1. али не испод 1200 текстовних знакова по страницама.

Збирке задатака, практикуми, речници, не могу имати обим мањи од 2 странице по часу вежби предмета за који су одобрени, писаних фонтом највише 12 и са проредом највише 1,5.

III ПРИБАВЉАЊЕ, ОЦЕЊИВАЊЕ И ОДОБРАВАЊЕ РУКОПИСА ЗА НАСТАВНУ ЛИТЕРАТУРУ

Члан 10.

Наставна литература се публикује на Факултету.

Факултет штампа и спроводи поступак рецензија и одобрења за штампу за наставну литературу за потребе студијских програма који се реализују на Факултету.

Надлежни орган за спровођење поступка публиковања наставне литературе на Факултету је Наставно-научно веће Факултета.

Члан 11.

Пре припреме рукописа аутор наставне литературе је дужан да прибави одобрење Наставно-научног већа за писање наставне литературе. У захтеву Наставно-научном већу аутор је дужан да наведе:

1. врсту наставне литературе,
2. предмет за који се пише наставна литература,
3. ужу или уже научне области којој припада наставна литература,
4. језик и писмо на коме планира да пише наставну литературу.

Када аутор није наставник на предмету за који се пише наставна литература дужан је да достави и сагласност предметног наставника.

Члан 12.

Када аутор наставне литературе припреми рукопис уџбеника или помоћне наставне литературе, исти се доставља Наставно-научном већу ради именовања рецензената рукописа.

Аутори уџбеника могу бити универзитетски наставници или истраживачи у одговарајућим научним звањима, који изводе наставу на неком од студијских програма Факултета.

Аутори помоћне наставне литературе су универзитетски наставници и сарадници, као и истраживачи у одговарајућим научним и истраживачким звањима, који изводе наставу на неком од студијских програма Факултета.

Стручна оцена – рецензија рукописа

Члан 13.

Рецензија је неопходна за сву наставну литературу, као за и научне монографије које издаје Факултет.

Скрипта не подлежу обавезној рецензији.

Рецензија је обавезна за прво издање публикације.

Рецензирање се врши и за наредна издања наставне литературе у случају да је садржај изменењен или допуњен у износу већем од 25% текста, а на начин и по поступку одређеним овим Правилником.

Рецензирање се врши и за поновљено издање наставне литературе уколико је претходно издање старије од 7 година без обзира на обим измена.

У случају да је садржај наставне литературе изменењен и допуњен у износу мањем од 25% текста и ако је поновљено издање млађе од 7 година, пре штампања потребно је одобрење за публиковање наредног издања од стране Наставно-научног већа.

Наставно-научно веће може рецензију поверити и одговарајућој научној организацији или другом факултету.

Члан 14.

Одлуку о именовању рецензената доноси Наставно-научно веће Факултета на предлог аутора уз сагласност Већа катедре одговарајућег института или Катедре за општеобразовне предмете Факултета, коме аутори припадају.

Члан 15.

За рецензију издања Факултета предлажу се најмање два рецензента.

Наставно-научно веће, именује најмање два рецензента рукописа који морају да буду у звању наставника универзитета и из ужег научног подручја, односно наставници за које Наставно-научно веће оцени да су компетентни са ужем научним подручјем из којег се издаје наставна литература. Компетентност се доказује списком од најмање 5 референци. Предложени рецензенти морају имати наставно искуство од најмање три године.

Најмање један рецензент мора бити у истом или вишем звању од аутора.

Најмање један рецензент мора бити наставник са другог универзитета.

За рецензију научних монографија бирају се рецензенти из ужег научног подручја која се обраћају у монографији.

Уколико је тема уџбеника или монографије интер- или мулти-дисциплинарна, један од рецензената може бити и из сродних ужих научних подручја.

У оцењивању рукописа не може да учествује лице које је аутор рукописа.

Ако аутор наставне литературе није предметни наставник један од рецензената мора бити наставник на предмету за који се издаје наставна литература.

Члан 16.

Рецензенти су обавезни да доставе рецензију најкасније у року од 60 дана од дана пријема одлуке Наставно-научног већа о одређивању рецензената рукописа.

Рецензија треба да садржи:

1. **Основне податке о техничким особинама рукописа** (број страница рукописа, цртежа, фотографија, табела, посебних прилога, навода литературе; да ли су сви цртежи и табеле јасно и уредно израђене и да ли су насловљене; да ли је приликом састављања списка литературе коришћена јединствена конвенција писања навода литературе; да ли су наслови у рукопису рангирани на јединствен начин; да ли је писање страних имена и назива спроведено на јединствен начин кроз читав рукопис; да ли структура рукописа одговара наведеној у садржају; да ли је извршено означавање свих математичких симбола, физичких величина и других који треба да се штампају другим слогом и слично).
2. **Податке о стручно-научним особинама рукописа** (да ли је рукопис заснован на савременим научним и стручним достигнућима из области којој рукопис припада; да ли су мрнне јединице прилагођене закону; да ли су симболи и називи физичких величина у складу са важећим препорукама; да ли се кроз читав рукопис доследно користе јединствени називи за процесе, апарате, физичке величине и остале појмове, нарочито у оквиру случајева када се у употреби налази више назива; да ли у рукопису долази до понављања исказа, описа, законитости и слично).
3. **Податке** да ли рукопис испуњава све стандарде квалитета у погледу језика и садржаја, обима и структуре предмета за који је намењен.
4. **Предлог категоризације рукописа** (уџбеник, збирка задатака, практикум, речник, таблица, атлас и дијаграм).
5. **Коначну оцену рукописа** (предлог да се рукопис одобри за штампање или да се рукопис одбaci: предлог да аутор изврши измене и допуне рукописа).

Рецензија може да садржи и друге податке и оцене за које рецензенти сматрају да су неопходни за комплетну оцену ваљаности рукописа.

Члан 17.

Рецензенти подносе појединачне рецензије Наставно-научном већу Факултета у три откуцана, односно одштампана примерка, са потписом рецензента у року од 60 дана од дана пријема рукописа на рецензију

Декан Факултета по један примерак рецензија доставља аутору.

Ако аутор има примедбе на рецензије може у року од осам дана од дана пријема рецензија доставити приговор Наставно-научном већу у писаном облику.

О поднетом приговору Наставно-научно веће одлучује на прво наредној седници. Одлука Наставно-научног већа по приговору је коначна и обавезује и рецензента и аутора.

У периоду од 15. јула до 31. августа рокови мирују.

Члан 18.

Рецензенти дају појединачне извештаје у којима могу:

- дати позитивну оцену и предлог да се рукопис одобри за штампу,
- дати негативну оцену и предлог да се рукопис одбије и
- захтевати да аутор изврши измене и/или допуне рукописа.

У случају да Наставно-научно веће усвоји предлог рецензената да аутор изврши измене и допуне рукописа, аутор је дужан да поступи по налогу Наставно-научног већа, у року од 60 дана од дана пријема налога Наставно-научног већа.

Ако аутор не поступи по налогу Наставно-научног већа у року од 60 дана од дана пријема закључка сматра се да је одустао од публиковања рукописа

Аутор је дужан да сарађује са рецензентима и поступа по њиховим налозима на изради, измене и допуни рукописа.

Рецензенти су у обавези да извршене корекције рукописа прегледају и доставе Наставно-научном већу нови извештај са оценом рукописа у року од 60 дана од дана пријема коригованог рукописа.

Члан 19.

Наставно-научно веће може својом одлуком:

- да одобри рукопис наставне литературе и изврши његову категоризацију;
- да не одобри рукопис наставне литературе и не изврши његову категоризацију.

Све материјале везане за рецензију наставне литературе претходно разматра одговарајуће веће катедре института или Катедре општеобразовних предмета Факултета, о њима заузима став и доставља Наставно-научном већу предлог за доношење одлуке.

Веће катедре института или Катедре општеобразовних предмета Факултета, уз предлог доставља Наставно-научном већу примерак рукописа и образложение које садржи: кратак приказ рукописа, мишљење рецензената и друге податке од значаја за доношење одлуке о усвајању рецензије и одобравању рукописа као наставне литературе за издавање и употребу на Факултету.

Одобравање рукописа наставне литературе за издавање

Члан 20.

Одлуку о усвајању рецензије и одобравању рукописа као наставне литературе за издавање и употребу на Факултету доноси Наставно-научно веће.

Одлука о објављивању обавезно садржи: назив наставне литературе, ознаку издања по реду, имена аутора и коаутора, формат, тираж, назив наставног предмета, назив уже или ужих научних, области којима припада наставна литература и категорију наставне литературе (уџбеник или врста помоћне наставне литературе).

Ако је бар један од рецензента у извештају дао негативну оцену Наставно-научно веће обуставља поступак публиковања наставне литературе.

Члан 21.

Наставно-научно веће може, поред већ одобрено наставне литературе, одобрити употребу и друге наставне литературе ако рукопис те наставне литературе у односу на постојећу наставну литературу садржи другачији концепцијски и дидактичко-методички приступ.

IV УПОТРЕБА, ПРАЋЕЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ НАСТАВНЕ ЛИТЕРАТУРЕ

Члан 22.

Наставна литература која је намењена за наставу на српском језику штампа се на српском језику и ћириличним писмом.

Наставна литература може да се штампа и на латиничном писму уз одобрење

Наставно-научног већа у оним областима у којима је у већој мери неопходна употреба латиничног писма.

Када се одређени студијски програм на Факултету остварује на страном језику, наставна литература штампа се и на том језику.

Издавач је у обавези да 15 обавезних примерака наставне литературе достави надлежним библиотекама у складу са Законом о обавезном примерку публикације.

Члан 23.

Наставници су дужни да прате, анализирају и оцењују уџбенике који су у употреби и своје образложене предлоге и мишљења доставе Наставно-научном већу.

V ПРЕВОД ИНОСТРАНОГ УЏБЕНИКА

Члан 24.

Наставник може да поднесе захтев за превод иностраног уџбеника у коме је дужан да образложи разлоге за израду превода иностраног уџбеника и да достави:

- доказе да се инострани уџбеник користи као наставно средство на најмање два реномирана универзитета у иностранству,
- сагласност издавача и аутора иностраног уџбеника за превод иностраног уџбеника,
- услове публиковања превода иностраног уџбеника издате од стране носиоца ауторских права на уџбенику и
- доказ да је регулисао све односе који се тичу ауторских права са носиоцима ауторских права а поводом превода иностраног уџбеника.

Захтев из става 1. овог члана разматра Наставно-научно веће Факултета и може донети одлуку којом се одобрава или не одобрава превод иностраног уџбеника.

Ако је Наставно-научно веће Факултета одобрило превод иностраног уџбеника наведену одлуку доставља стручном органу Универзитета на сагласност.

На основу одобрења Наставно-научног већа Факултета и сагласности стручног органа Универзитета наставници могу вршити превод иностраног уџбеника за наставни предмет на коме су ангажовани.

По испуњењу претходних услова из става 2, 3. и 4. наставник припрема рукопис превода иностраног уџбеника.

Рукопис превода иностраног уџбеника наставник мора да преда на лектуру.

По извршеној лектури и извршењу свих обавеза према захтевима носиоца ауторских права, аутор превода иностраног уџбеника је дужан да уз доказе да је испунио све обавезе према носиоцу ауторских права, преда рукопис Наставно-научном већу Факултета.

Наставно-научно веће Факултета приликом разматрања рукописа превода иностраног уџбеника може да доносе одлуку о објављивању и штампању рукописа превода иностраног уџбеника или одлуку о одбијању објављивања и штампања рукописа превода иностраног уџбеника.

Одлука о објављивању превода иностраног уџбеника обавезно садржи: назив наставне литературе, ознаку издања по реду, имена аутора и коаутора иностраног уџбеника, имена аутора и коаутора превода иностраног уџбеника, име лектора, формат, тираж, назив наставног предмета, назив уже или ужих научних области наставног предмета.

VI ДРУГЕ НАСТАВНЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ И НАСТАВНА СРЕДСТВА

Члан 25.

Одредбе овог Правилника које се односе на припремање и одобравање наставне литературе, као и издавање наставне литературе, се применују и на припремање и одобравање, односно издавање других наставних публикација и наставних средстава.

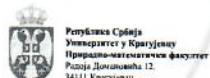
VII ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 26.

Ступањем на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о уџбеницима број 127 од 26.02.2020. године.

Члан 27.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања, а објављују се истицањем на огласној табли, односно на званичној интернет страници Факултета.

Република Србија
Универзитет у Крагујевцу
Природно-математички факултет
Радио Домановића 12.
34000 Крагујевац

Digitally signed by
Republika Srbija -
Univerzitet u Kragujevcu
- Prirodno matematički
fakultet 200052834
Date: 2023.09.08
12:52:10 +02'00'

Д Е К А Н

МАРИЈА
СТАНИЋ
007451917
Auth
12:44:57 +02'00'
Проф. др Марија Станић

Digitally signed by
МАРИЈА СТАНИЋ
007451917 Auth
Date: 2023.09.08
12:44:57 +02'00'

Службена белешка:

Овај Правилник истакнут је на огласној табли,
односно објављен је на званичној интернет
страници Факултета дана 08.09.2023. године.

ОВЕРАВА СЕКРЕТАР ФАКУЛТЕТА

Mirjana Ćurčić

200041624

Мирјана Ђурчић, дипл. прав.

Digitally signed by
Mirjana Ćurčić 200041624

Date: 2023.09.08 12:53:17
+02'00'

Република Србија
Универзитет у Крагујевцу
Природно-математички факултет
Радио Домановића 12.
34000 Крагујевац

Digitally signed by
Republika Srbija -
Univerzitet u Kragujevcu
- Prirodno matematički
fakultet 200052834
Date: 2023.09.08
12:52:34 +02'00'